

XII. Kunnan työnvälitystoimisto.

Kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan kertomus vuodelta 1917¹⁾ oli seuraavaa sisällystä:

Kunnan työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1917 filosofiantohtori Santeri Ivalo puheenjohtajana, sosialihallituksen yli-^{Toimiston joh-}johtaja Einar Bөөk varapuheenjohtajana sekä rakennusmestari Juho ^{to- ja henkilö-}Ahde, uunitehtailija Aug. Malmi, työnjohtaja Th. Lillqvist ja muurari Emil Leino jäsenenä. Varajäsenenä olivat maalarimestari A. Haanoja, kirjansitojamestari O. J. Lilja, puuseppä V. Långholm ja taloudenhoitaja K. Heinonen. ^{kunta.}

Toimiston henkilökuntaan kuuluivat johtaja A. H. Karvonen, naisosaston apulaiset rouvat Ina Petelius ja Seidi Swendelin sekä neiti Elsa Sundström, miesosaston apulainen H. E. Blomqvist ja vahtimestari Urho Winha.

Vuosi 1918 oli vaikein toimivuosi, mikä toimistolla on koskaan ollut. Venäjän valtion ja sen urakoitsijain töissä oli edellisinä vuosina työskennellyt suuri osa paikkakunnan työväestä ja niihin oli tänne siirtynyt paljon työväkeä muiltakin seuduilta. Näistä töistä vähennettiin miltei pitkin vuotta ja varsinkin loppupuoliskolla työläisiä useita tuhansia, jotka työttömiksi jouduttuaan kääntyivät työnvälitystoimiston puoleen esittäen sille vaatimuksia töiden hankinnasta, usein varsin jyrkässä muodossa. Kun toimisto ei tietystikään voinut riittävässä määrin töitä osoittaa ja kun sen esitykset kunnan ja valtion hätäaputöiden järjestämisestä asianomaisissa virastoissa eivät tulleet heti ja työnhakijain vaatimusten mukaisesti ratkaistuksi, sai toimisto ensi kädessä kokea siitä aiheutuvat tyytymättömyyden ilmaukset. Toimiston toimintaa vaikeutti lisäksi suuressa määrin toimiston huoneiston

Toimiston
liike.

¹⁾ Osa kertomusta seuranneita taulutietoja ei ole tähän otettu.

ahtaus, minkä vuoksi ei ollut mahdollista järjestää toimistoa sen mukaan, kuin useiden tuhansien työnhakijain vastaanottaminen ja töihin lähettäminen olisi vaatinut. Kun toimiston oli vielä oltava osallisena pitämässä huolta siitä, että kaupungin varoista jaettavaa suoranaista avustusta eivät saisi muut kuin työnpuutteessa olevat, ja kun työntekijät eivät aina alistuneet toimiston määräämää järjestystä noudattamaan, kävi toimistolle useinkin ylivoimaiseksi toimistossa käyvän väen tarkoituksenmukainen käsittely, huolimatta siitä että toimiston henkilökuntaa tilapäisesti lisättiin ja päivittäistä työaikaa ajoittain jatkettiin useita tunteja.

Edelliseen vuoteen verraten kasvoi toimiston liike huomattavasti, varsinkin miesosastolla. Naisosastollakin työnhakemusten määrä kasvoi, mutta täytettyjen paikkain luku jonkin verran pieneni.

Työnhakemukset.

Työnhakemusten luku, jaettuna työnhakijain sukupuolen mukaan, käy selville seuraavista numeroluvuista:

	1916.		1917.		Vähennys vuonna 1917 verrattuna vuoteen 1916.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Miehiä	8,282	46.4	13,738	57.4	5,456	76.9
Naisia	9,503	53.6	10,178	42.6	675	7.1
	17,785	100.0	23,916	100.0	6,131	34.5

Työnhakemuksia teki 13,429 eri henkilöä, joista 8,522 eli 63.5 % oli miehiä ja 4,907 eli 36.5 % naisia, jotka jouduttuaan uudelleen työttömiksi uudistivat työnhakemuksensa 10,487 tapauksessa.

Kirkonkirjoituspaikan mukaan jakaantuivat työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.	%.	Naisia.	%.	Yhteensä.	%.
Helsinki	8,272	97.1	3,968	80.9	12,240	91.1
Muut paikkakunnat	250	2.9	939	19.1	1,189	8.9
Yhteensä	8,522	100.0	4,907	100.0	13,429	100.0

Toisilta paikkakunnilta siirtyi Helsinkiin työväkeä vuonna 1917 sangen vähän. Kun sekä Venäjän valtion että yksityisten työnantajain töistä vähennettiin työväkeä pitkin vuotta suuret määrät, oli päin vastoin osan, ainakin myöhemmin tänne tulleiden, pakko siirtyä täältä kotipaikoilleen. Toimistossa työnhakijoiksi ilmoittautuneista olivat miltei kaikki täällä kotipaikkaoikeudella asuvia, sillä toimisto säännöllisesti neuvoi toispaikkakuntalaisia palaamaan kotiseuduilleen, kun heillä ei ollut toivoa töiden saannista täällä. Edellisinä vuosina oli tänne siirtyneen työväen määrä sangen suuri.

Perheolojen mukaan ryhmitettyinä jakaantuvat toimistoon ilmoitautuneet työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.	%.	Naisia.	%.	Yhteensä.	%.
Perheellisiä ¹⁾	3,759	44.1	1,503	30.6	5,262	39.2
Yksinäisiä	4,763	55.9	3,404	69.4	8,167	60.8
Yhteensä	8,522	100.0	4,907	100.0	13,429	100.0

Aidinkielen mukaan ryhmittäytyvät työnhakijat seuraavasti:

	Miehiä.	%.	Naisia.	%.	Yhteensä.	%.
Suomenkielisiä	7,678	90.1	4,408	89.8	12,086	90.0
Ruotsinkielisiä	839	9.8	493	10.1	1,332	9.9
Muunkielisiä	5	0.1	6	0.1	11	0.1
Yhteensä	8,522	100.0	4,907	100.0	13,429	100.0

Ruotsinkielisten työnhakijain luku oli toimistossa koko sodan aikana varsin vähäinen. Ruotsinkielisen työväestön ei tarvinnut sodan aikana samassa määrin kuin suomenkielisen turvautua Venäjän valtion töihin eikä näiden töiden loputtua sitä sen vuoksi joutunut työttömäksi saottavaa määrää.

Tarjottuja paikkoja oli kaikkiaan 17,490, niistä 9,987 eli 57.1 % miehille ja 7,503 eli 42.9 % naisille. Edelliseen vuoteen verraten oli tarjottujen paikkain luku vähentynyt miesosastolla 727:llä ja naisosastolla 1,140:llä eli yhteensä 1,867:llä.

Tarjotut
paikat.

Tarjottujen työpaikkain lukuun ei ole otettu Venäjälle vuoden alussa sekä vallankumouksen jälkeen tapahtuneita, toistakymmentä tuhatta miestä käsittäviä työväen tiedusteluja, kun toimisto ei ottanut niitä hankkiakseen.

Tarjotuista paikoista oli:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Helsingissä	9,346	93.6	6,672	88.9	16,018	91.6
Muualla	641	6.4	831	11.1	1,472	8.4
Yhteensä	9,987	100.0	7,503	100.0	17,490	100.0

Edelliseen vuoteen verraten väheni omalla paikkakunnalla tarjottujen paikkain luku miesosastolla 771:llä ja naisosastolla tasan 900:lla,

¹⁾ Perheellisiin on tässä luettu, paitsi naimisissa olevia, myöskin yksinäiset naiset ja lesket, joilla on lapsia elätettävänä, ja yksinäisiin myöskin lapsettomat lesket, joten ryhmitys ei ole tehty siviilisäädyn, vaan perheenelatusvelvollisuuden mukaan.

toisilla paikkakunnilla tarjottujen paikkain luku lisääntyi miesosastolla 44:llä ja vähentyi naisosastolla 240:llä. Vaikka maaseuduilla eräillä paikoilla oli huomattava työvoiman puute halonhakkuutöihin talvella ja maanviljelystöihin kesällä, voi toimisto verraten vähän saada työntarjouksia maaseudulta. Maataloustyönantajat eivät olleet halukkaita ottamaan Helsingissä työskennellyttä väkeä töihinsä.

Täytetyt
paikat.

Tarjotuista paikoista täytettiin:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Helsingissä	8,596	92.0	5,807	87.0	14,403	89.9
Muualla	306	47.7	411	49.5	717	48.7
Yhteensä	8,902	89.1	6,218	82.9	15,120	86.4

2,231 tapauksessa (25.1 %) oli miehille ja 3,389 tapauksessa (54.5 %) naisille välitetty työ tilapäistä ja kesti ainoastaan muutaman päivän.

Edelliseen vuoteen verraten lisääntyi miesten paikkain välitys huomattavalla määrällä, nimittäin 1,919:llä, mutta naisten paikkain välitys vähentyi 769:llä, joten välitysten kokonaismäärä lisääntyi 1,150:llä. Edellä on jo viitattu, että miesten paikkain välitysten määrän kasvamisen aiheuttivat etupäässä välitykset kunnan hätäaputöihin. Naisten paikkain välitysten määrä aleni sen vuoksi, ettei sotatarvetöihin juuri ollenkaan haettu naisia eikä näille ollut hätäaputöitäkään samassa suhteessa kuin miehille. Toisille paikkakunnille välitti toimisto 717 henkeä eli jotenkin saman määrän kuin edellisenäkin vuotena (720 henkeä).

Täyttämättä
jääneet paikat.

Toimistolle tarjotuista paikoista jäi täyttämättä:

	Miesten paikkoja.		Naisten paikkoja.		Yhteensä.	
	Luku.	%	Luku.	%	Luku.	%
Helsingissä	750	8.0	865	13.0	1,615	10.1
Muualla	335	52.3	420	50.5	755	51.3
Yhteensä	1,085	10.9	1,285	17.1	2,370	13.6

Niinkuin edellä esitetystä näkyy, voi toimisto täyttää sille tarjotut paikat jotenkin tarkoin, varsinkin omalla paikkakunnalla. Toisilla paikkakunnilla tarjotuista paikoista, jotka olivat pääasiassa metsätöitä miehille ja palveluspaikkoja naisille, jäi molemmista noin puolet täyttämättä.

Työolot Hel-
singissä
vuonna 1917.

Työolot Helsingissä olivat varsin epätasaiset ja vaihtelevat, kuten olot yleensäkin. Määrävänä tekijänä maamme työmarkkinoilla — maataloustyöaloja lukuun ottamatta — oli edellisinä vuosina ollut Venäjän

valtio, jonka sotavarustustöissä ja sotatarveteollisuudessa työskenteli kymmeniä tuhansia työntekijöitä. Työolot olivat siten näiden töiden käynnistä ja laajuudesta riippuvat. Jo 1916 vuoden loppupuolella oli täällä sotavarustustöistä vähennetty useita tuhansia työmiehiä. Puheena olevan vuoden alussa, tammi- ja helmikuussa, niitä vielä eräiltä työmailta vähennettiin. Osa vapaaksi tulleesta työväestä palasi kotiseuduilleen, osa meni töihin Venäjälle, jonne mainittuina kuukausina haalittiin työväkeä ympäri Suomea. Toimistolle tarjottiin yli 10,000 miehen hankintaa Etelä- ja Länsi-Venäjälle, mutta toimisto ei ottanut tarjouksia suorittaakseen. Yksityiset hankkijat kuitenkin saivat täältä muutamia satoja miehiä sinne lähtemään.

Maaliskuussa tapahtunut vallankumous aiheutti täälläkin muutoksia Venäjän valtion töissä. Muutamaksi viikoksi keskeytyivät työt miltei kokonaan, ja kun niitä uudelleen pantiin käyntiin huhtikuussa, jolloin niihin otettiin lisää väkeä, sattui niissä alinomaisia keskeytyksiä monista syistä. Kun päivätyöpalkat päivätöissä kohonneisiin elinkustannuksiin verraten olivat olleet varsin alhaiset — 5 markkaa päivältä — kohotti työväki, joka nyt sai vapaasti esittää vaatimuksiaan, palkkavaatimuksensa kaksin-, jopa kolminkertaisiksi. Tämä sekä töiden johdossa tapahtuneet muutokset aiheuttivat töiden keskeytyksiä, paikoittain lakkoja. Väki kierteli työpaikasta toiseen.

Monet Venäjän valtion töitä suorittavat urakoitsijat ja sotatarpeita valmistavat tehtaat eivät katsoneet voivansa täyttää sitoumuksiaan entisin ehdoin. Tähän tuli lisäksi vielä Venäjän rahan kurssin suuri aleneminen ja suomalaisen valuutan puute, jonka takia Venäjän valtion täällä olevat viranomaiset eivät myöskään voineet täyttää sitoumuksiaan urakoitsijoille, eipä edes säännöllisesti suorittaa työpalkkoja töissä olevalle työväelle. Useat urakoitsijat ja sotatarpeita valmistavat tehtaat olivat näiden seikkain takia pakotetut vähentämään työväkeä — miehiä sekä naisia — kevään ja kesän kuluessa.

Keväällä ja alkukesästä palasi tänne Venäjän valtion töissä Venäjällä ollutta työväkeä, osa sangen kurjassa tilassa, monia kovia kokeenneena. Lupauksia, joilla sitä oli matkaan houkuteltu, ei oltu sinne päinkään täytetty. Osa, joka oli joutunut onnellisimpiin oloihin, palasi melkoiset säästöt mukanaan.

Yksityinen yritteliäisyys alkoi keväällä sotatilan aiheuttamista vaikeuksista huolimatta jonkin verran elpyä. Muutamia rakennusyhtiöitä pantiin alulle ja eräät tehtaat aikoivat siirtyä sotatarvetyöstä muuhun tuotantoon. Mutta tätä yksityisen yritteliäisyyden elpymistä ehkäisivät suuressa määrin useilla työaloilla puhjenneet työriidat. Työväen vaatimukseen 8-tuntisen työpäivän käytäntöön ottamisesta oli suostuttu jo miltei kaikilla työaloilla, mutta ristiriidat eivät tällä tulleet poistetuiksi. Lakkoja puhkesi kevään ja kesän kuluessa useissa työ-

paikoissa. Näistä mainittakoon tässä, paitsi lukuisia lyhytaikaisempia työnkeskeytyksiä Venäjän valtion työmailla, työlakot 5 suurenlaisella rakennustyömaalla (4:llä kesti työlakko kesäkuun alusta elokuun loppuun, yksi työmaa kokonaan lakkautettiin), kylvettäjäin lakko, yleinen puuseppäin lakko (kesäkuun alusta syyskuun loppuun), maalarien lakko, kaupungin puhtaanapitolaitoksen työväen lakko, kirjaltajain lakko (puolivälistä heinäkuuta puoliväliin elokuuta), sähkötyöntekijäin lakot (17/4—25/4 ja 11/7—10/9), rautasänkytehtaan ja kassakaappitehtaan lakot, viilaajain ja sorvaajain lakko useissa tehtaissa (kesäkuun lopussa ja heinäkuun alussa), putkityöntekijäin lakko (3/7—31/7), kivi- ja aputyömiesten lakko Brändön saarella, telefoonilaitoksen linjatyöntekijäin ja monttöörien lakko (31/8—3/9), raitiotien palveluskunnan lakko (15/9—23/9), parturien lakko (1/9—18/9), kunnan ulkotyöväen lakko elokuussa (kesti muutamia päiviä) ja yleislakko marraskuussa (kesti yhden viikon). Useimpain lakkojen aiheuttajina olivat palkkariidat, mutta monessa tapauksessa oli, varsinkin vuoden loppupuoliskolla, taaimmaisena syynä poliittisia pyrkimyksiä, joita eräs työväen ryhmäunta ajoi suurella kiivaudella ja joita johdettiin, vaikka silloin vielä salaisesti, samoista piireistä, jotka myöhemmin nostivat Suomen työväestön valtiokaappauksen toimeenpanemiseen.

Työriidat ja työväen rauhaton liikehtiminen sekä sotatilan aikaansaama raaka-aineiden hintain suunnaton kohoaminen aiheuttivat, että työnantajain taholla käsitettiin olot siksi epävarmoiksi ja rauhattomiksi, että työt, mitä vain saattoi lykätä, oli siirrettävä toiseen aikaan, jolloin kustannusarvioiden ja tilaussopimusten tekemisen saattoi perustaa pysyvämmille edellytyksille. Monet suunnitellut työt siten jäivät odottamaan parempia aikoja.

Vaikkakin siten yksityinen yritteliäisyys ei päässyt elpymään, oli kuitenkin kaupungissa ja sen ympäristössä vielä kevätkesästä siksi paljon erilaisia töitä (huomattava määrä Venäjän valtion sotavarustus-töitä ja sotatarve- y. m. töitä tehtaissa, kunnan töitä, yksityisten rakennusten korjaustöitä ja kesäisin suoritettavia ulkotöitä), ettei työnpuute vielä alkukesästä käynyt vallan laajaksi. Kunnan töihin sijoitettiin talvi- ja kevätkuukausina 711 miestä, joista kuitenkin osa joutui uudelleen työttömäksi. Osa Venäjän valtion töistä vapautuneesta, toisilta paikkakunnilta tänne näihin töihin tulleesta työväestä palasi maaseudulle, vaikkakin siitä osa, joka jo oli täällä saavuttanut kotipaikkaoikeuden, jäi tänne.

Heinäkuun lopussa ja elokuussa tapahtui suuri muutos paikkakunnan työoloissa. Silloin näet miltei kokonaan lopetettiin Venäjän valtion sotavarustustyöt, joista tuli vapaiksi useita tuhansia työmiehiä ja joku määrä naisia. Samoihin aikoihin myös vähennettiin työväkeä eräistä metalliteollisuustehtaista, joissa vielä oli suoritettavina sota-

tarvetilauksia. Työnhakijain määrä nousi toimistossa tavattoman suureksi, ollen:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Elokuussa ...	3,595	1,525	5,120	Marraskuussa	1,319	1,131	2,450
Syyskuussa .	1,532	1,540	3,072	Joulukuussa .	2,777	1,266	4,043
Lokakuussa .	1,182	1,460	2,642				

Työttömät tekivät kunnan viranomaisille jyrkkiä vaatimuksia töiden ja suoranaisen avustuksen järjestämisestä työttömille. Kunta ryhtyiikin laajassa mitassa järjestämään kadunaukaisu- ja tasoitustöitä ja kaupungin hätäapukomitea järjesti kaupunginvaltuuston myöntämällä varoilla hätäaputöitä naisille.

Edellä mainittuihin kunnan hätäaputöihin osoitti toimisto seuraavat määrät työnhakijoita:

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä
Heinäkuussa	366	—	366	Lokakuussa ..	60	103	163
Elokuussa ...	1,319	70	1,389	Marraskuussa	263	89	352
Syyskuussa .	337	83	420	Joulukuussa .	1,419	116	1,535
				<u>Yhteensä</u>	<u>3,764</u>	<u>461</u>	<u>4,225</u>

Jo talvella ja keväällä oli kunnan töihin otettu työväkeä 771 miestä ja 46 naista, joten näihin töihin, jotka suurimmaksi osaksi olivat työnpuutteen poistamiseksi järjestettyjä, osoitettiin vuoden kuluessa 5,042 henkeä, mikä on lähes kolmannes toimiston välityksistä. Vuoden alkupuoliskolla välitetyistä työmiehistä tuli osa töiden päätyttyä uudelleen työttömiksi ja osa vaihtoi työpaikkaa, siirtyen toisiin töihin, mutta elokuusta alkaen osoitetut niissä pysyivät, sillä yksityisten töitä oli sen jälkeen verraten vähän saatavissa, joten kunnan täytyi uhrata suuria summia — 1917 vuoden kuluessa 4,340,000 markkaa — hätäaputöiden järjestämiseen työttömille. Kansanravintohallitus ja hätäapukomitea jakoivat suoranaisena raha-, vaate- ja ruoka-avustuksena työttömille erityisten komiteain välityksellä noin 150,000 markkaa. Hallitus myönsi työväenjärjestöille vapaalippuja rautatiellä työttömäin lähettämiseksi kotiseuduilleen ja samaan tarkoitukseen käytettiin joku määrä myöskin kaupungin myöntämiä varoja.

Työolojen valaisemiseksi esitettäköön tässä vielä työttömäin määrä kunkin kuukauden lopussa.

	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Työttömiä kunkin kuu- kauden lo- pussa.
Tammikuu	191	50	241	Heinäkuu	735	199	934	
Helmikuu	104	51	155	Elokuu	672	302	974	
Maaliskuu	157	54	211	Syyskuu	342	362	704	
Huhtikuu	153	89	242	Lokakuu	363	381	744	
Toukokuu	48	45	93	Marraskuu	400	397	797	
Kesäkuu	85	67	152	Joulukuu	780	705	1,485	

Työttöminä oli miehistä eniten: rakennusapureita, kivityömiehiä, metallityömiehiä, kirvesmiehiä, betonityömiehiä, muurajia ja rappajia, maalareita, puuseppiä, ajomiehiä, vartijoita j. n. e.; naisista: siivoojia ja pesijöitä, rakennusapureita, tehdasapureita, karamellitehtaantyöläisiä, ompelijoita, leipureita, ravintolain palvelijattaria j. n. e.

Vaikka kunta järjestikin hätäaputoita laajassa mitassa, oli kuitenkin vuoden viime kuukausina verraten paljon työttömiä, joista varsinkin naiset saivat olla pitemmän aikaa työttöminä. Näiden oli tultava toimeen tilapäistöillä ja kunnan jakamalla suoranaishella työttömyysavustuksella sekä köyhäinhoitohallituksen myöntämällä avustuksella. Toiselta puolen on kyllä huomattava, että suoranaishen avustuksen jakaminen veti työnhakijoiksi niitäkin, jotka tulivat työnhakuun vain avustusta saadakseen. Mutta nämä hävisivät kuitenkin pian työnhakijain joukosta toimiston järjestämän tarkastuksen johdosta.
